

Izhaja vsakih štirinajst dni vsak drugi torek in stane po pošti ali na dom pošiljan s slučajnimi uredniškimi prilogami celo leto

80 kr.

Za tuje drž. več poštni stroški.

„Soča“

z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 5 gl. 20 kr.

PRIMOREC

Oglasi se plačujejo za tristopno peti-vrstno: enkrat 8, dvakrat 7 in trikrat 6 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej.

Posamične številke po 3 kr.

Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 9.

Rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Vinko Levičnik. — Tiska in zalaga „Gor. tiskarna“ A. Gabršček (odgovoren Jos. Krmpotič).

Kdo bo nadškof goriški?

V Gorici, 3. nov.

To je zdaj glavno vprašanje pri nas na Goriškem. Rešiti se ima te dni, prihajajo pa tudi glasovi od raznih strani, da je že rešeno; zategadelj je naša radovednost toliko bolj napeta.

Za osebo novega vladike naše nadškofije se zanimajo tudi zunaj goriške dežele, posebno v Trstu, v Istri in zlasti še neka vrsta ljudij v Italiji. Razni časopisi raznašajo v svet vsakovrstne novice in kažejo preočito, kakó silno jih skrbi njim ugodna rešitev tega vprašanja. — In ta okolnost še povišuje važnost imenovanja novega nadškofa in metropolitana v naši Gorici, zajedno pa bi morala merodajne kroge opozarjati na: previdnost, previdnost in zopet previdnost!

Lahonski časopisi raznih nijans so te dni raznašali vest, da je že imenovan škof poreško-puljski premil. mons. dr. Janez Flapp. «Mattino», «Piccolo», «Corriere», «Gazzetta di Venezia», rimska «Tribuna» itd. so priobčevali to novico kot gotovo dejstvo — in prinašali so tudi že dolge življenjepise o tem «novem» nadškofu in metropolitu goriškem.

Članek v «Corrieru» od torca je prezanimiv, da bi ne podali svojim čitateljem vsaj nekaterih mislij.

Najpoprej pravi, da vest o imenovanju mons. Flappa nadškofom v Gorici je silno razveselila naše mesto...! S tem imenovanjem se je zadostilo pravičnosti, ker doslej ni bilo italijanskega sina na stolici nadškofa goriškega. Cesar, vlada in sv. stolica so pokazali s tem imenovanjem, da nočejo slovenskega gospodstva nad Italijani na vsej črti. Narodno italijansko čustvo je s tem imenovanjem povišano... Taka moralna zadovoljnost na italijanski strani bi izbornu uplivala tudi na celo deželo. Vedeli bi namreč (misli Slovence), da bi imeli opraviti z vladiko, ki je sicer dober a odločen, in mnoge zlorabe bi se ne vršile in marsikaka nespametnost bi se zatrla že v početku. (— Kakó divno, li ne? Kaj je mislil «Corrierov» člankar, je preočito. Kratko povedano, mislil je, da: mons. Flapp kot nadškof goriški bi «karniflal» Slovence z vso nadškofovsko oblastjo in avtoriteto!) «Kar je dobro Italijanom, bo tudi dobro, upamo, za mir med prebivalstvom». (Kakó modro!) — «Dobro nam došel novi Pastir, ki je s svojim krasnim pastoralnim pismom prepovedal svoji duhovščini, oznanjati s prižnice zapovedi sovraštva — in zanj in z njim naj se cerkev vrne, če mogoče, v celi deželi svojemu vzvišenemu poklicu miru.»

Takó končuje člankar svoje modrosti. Ne verujemo, da je ustregel s svojim slavospjevom premil. gosp. dr. Flappu samemu, kajti take vrste hvalisanje je presumljivo in mora vzbujati nezaupnost...

Tržaški «Piccolo» je tudi že v torek z vso gotovostjo potrdil, da mons. Flapp je že imenovan nadškofom go-

riškim. Med drugim je povedal tudi to-le zanimivost:

Nekdo se je vozil iz Rovinja v Trst. Med pogovorom o imenovanju mons. dr. Flappa nadškofom goriškim je potnik dvomil o resničnosti te vesti. Toda slišal je iz ust oseb, ki so mons. Flappu zelo blizu (famigliari), da škofu dr. Flappu «je imenovanje znano že nekaj dni in da se ga zelo veseli, ker mu izpolnjuje že dolgo gojeno sanjo».

Nočemo se spuščati v kritiko te «dolgo gojene sanje», toliko manj, ker ne moremo vedeti, ali je «Piccolovo» poročilo resnično ali le — sanja oziroma raca poročevalčeva. Dovolj bodi, da biležimo, kaj vse pisarijo časopisi, kateri se z vso silo poganjajo za imenovanje mons. dr. Flappa.

Kar se nas tiče, moramo izjaviti, da mons. dr. Flapp do danes še ni imenovan nadškofom in metropolitom goriškim. In iz veljavnih krogov smo tudi obveščeni, da mons. Flapp ne bo imenovan, razun v slučaju, da merodajni činitelji dunajski eno goré, drugo mislijo in tretje storé; ako pa smemo verjeti njihovim besedi, tedaj mons. dr. Flapp ne bo nadškof goriški.

Bomo pač videli v najkrajšem času. — Dostavljamo le še, da «Eco del Litorale» od srede ni vedela še ničesa povedati o imenovanju; tudi «Sentinella del Friuli», ki sliši sicer travo rasti o Božiču, — je molčala. Tudi ta oboji molk spričuje, da je bil življenjepis in slavospjev v «Corrieru» morda vendarle nekoliko preran.

Eno pa je gotovo, namreč, da mons. dr. Janez Flapp bi bil zelo dobro došel našemu deželnemu glavarju in vitezu Rinaldiniju v Trstu, ker z njim bi imela deželni zbor sklepčen tudi brez teh — nezadovoljnih Slovencev.

* * *

Ta članek je bil priobčen že v zadnji «Soči», a danes je torek — in še ni nič gotovega o tem imenovanju. — Tajnik škofa dr. Flappa je priobčil v «Eco del Litorale» od petka izjavo, da v Poreču ni nič znano o imenovanju škofa Flappa nadškofom goriškim.

Mi smo trdno uverjeni, da lahonski listi so se prezgodaj veselili in da so prezgodaj hvalisali svoje poslance za tolik upliv gori na Dunaju.

Domače in razne novice.

* Volitve v «Delavsko zavarovalnico proti nezgodam v Trstu» so končale. Vzlic raznim samovoljščinam, katere so se dogajale pri razpošiljanju glasov, so naši vendar zmagali vsaj v VI. kategoriji gospodarjev ter v II. delavcev. Izvoljeni so namreč v VI. kategoriji Kušar Josip, posestnik v Domžalah in drž. poslanec, ter Verbič Josip tovarnar v Bistri pri Borovnici; v II. kategoriji pa Krečič Andrej (katerega so volili tudi socialisti), mehanik v Trstu. V drugih skupinah so izvoljeni sami Lahi. Mi smo zadovoljni s prvim uspehom. Za dve leti bo-

demo previdnejše delali! — Pričakovati je še slednjic, da bo ministerstvo za notranje stvari imenovalo tudi nekaj Slovanov v ravnateljstvo, posebno z ozirom na to, da so Lahi že tako preveč zastopani.

* Naši poslanci in nagodbeni provizorij. — Smatra se za gotovo, da nagodbeni provizorij z Ogersko bo sprejet. To se razglašča kot sijajna zmaga desnice nad levico; v resnici pa se gospodje ministri smejejo pod brkami, češ: kakó po ceni dobimo takó važno vprašanje rešeno pod streho. Vprašali bi: kaj dobi slovenski narod za to, da njegovi poslanci takó vstrajno glasujejo za to nagodbo? Ali dobimo premil. g. mons. dr. Flappa? Ali nas bodo v zahvalo bičali, kakor doslej? Lepa hvala za take sijajne zmage združene desnice, ko je vlada takó prosta, kakor «vol na gmajni»!

* Narodna malomarnost. — Dva meseca prej smo pisali in vspodbujali Slovence k volitvi za ravnateljstvo «Delavske zavarovalnice proti nezgodam» v Trstu: opominjali smo jih v vsaki številki in pripravljali za boj, in vendar se je zgodilo, da je prišlo zgubljenih nič manj nego 48 glasov, dasi so v naših rokah, ker so nam doposlali glasovnice prepoznano in sicer uprav ob 11. uri — pa že na dan volitve, ki se je vršila v Trstu. Taki Slovenci so zlata vredni.

* Tipografia cittadina! — Nekdanja «prva slovenska narodna» Obizzijeva tiskarna je postala kar čez noč «tipografia cittadina». Gospodje okoli velelahonske «Sentinelle» so jo vzeli v zakup, da ž njeno pomočjo brezskrbnejše napajo goriške Slovence in Slovane sploh. Kako se spreminjajo časi!? In koliko vse se je rilo o svojem času proti nam iz iste tiskarne!

* Izjava. — Prejeli smo in priobčujemo: Moji tekmovalci v Gorici in nekateri drugi trosijo po deželi vesti, češ, da jaz izkoriščam položaj kot trgovec, katerega podpirajo Slovenci, ter da prodajam svoje blago mnogo dražje, nego drugi trgovci. Kaj takšnega morejo trditi le oni, kateri ne poznajo trgovskih cen in sploh, ker hočejo loviti ribice v mōtni vodi. Da se pride v okom vsem takim govoricam, izjavljam, da jaz postrežem vsakogar, kdor pride v mojo prodajalnico, mnogo ceneje nego moji tekmovalci ter da rajše, nego pustiti iz prodajalnice kupca, dam zahtevano blago po tovarniški ceni, celó tudi v svojo zgubo. Kakor doslej, takó tudi zana-prej si bodem prizadeval, da postrežem vsakega kupca po taki ceni, po kateri ga ne bi mogel postreči nijeden drugi tekmovalec, posebno tak, kateri si prizadeva očrniti me pred očmi mojih sorojakov, da le sebi koristi. Nadejaje se torej obilega obiskovanja, se beležim z vsem spoštovanjem Jurij Mose, trgovec v Raštelu v Gorici.

* Spreteu rezar (skopivec) je Slovenec Janez Volarič iz Svina pri Kobaridu. Priporočamo ga Vipavcem, kateri se še vedno poslužujejo za taka opravila pri onih, ki nam niso prijazni.

* V vipavsko-idrijskem okraju, ki voli 16. t. m. jednega deželnega poslanca namesto rajnkega Matevža Lavrenčiča, je zmagala skoraj na celi črti narodnapredna stranka. Ta je postavila kot kandidata zavednega rodoljuba in vzglednega kmetovalca g. Ivana Božiča iz Podrage.

* **Trgovsko-obrtna zadruga** je imela sinoči odborovo sejo pod predsedstvom g. dr. Tume, in to že v svojih novih prostorih (Semeniška ulica št. 1., nasproti škofiji); udeležili so se je skoro vsi odborniki, katerih je vseh 21. — Zadruga je začela že poslovati, ali vsa vplačila deležev se prično računili šele s 1. decembrom. — Želeti bi bilo, da bi se oglasilo ta mesec obilo deležnikov, da bi že začelo poslovanje vsaj s 500 deleži. Odborniki sami so podpisali okoli 130 deležev. — Rojaki! Zdaj je čas, da pokazemo, ali smo zreli za gospodarsko osvobojo iz jarma tujega kapitala! Na delo! Noben rodoljub naj ne izostane! Vsaj 1 delež imej vsakdo! — (Za vsak delež se plačuje 5 lei, t. j. 200 tednov, po 1 krono; vplača se torej v resnici 130, a po petih letih se sprejme 150 gld. in se delež čistega dobička. Torej ugodnosti je dovolj!)

* **Izpred sodišča v Vidmu.** — V „Soči“ smo poročali — in danes ponatiskujemo isto vest v „P.“ — o postopanju italijanske finance ob meji pri Idriji pod Marijinim Celjem. — Včeraj se je višla obravnava v Vidmu. Oba Irončiča in Mrakič so bili oproščeni. Za tolmača je bil poklican k sodišču g. profesor Ivan Trinko. Zagovornik je bil dr. Bertaccioli, eden najboljših odvetnikov videmskih. — Za prico sta došla med drugimi tudi dva finančna stražnika avstrijska. Vsi so govorili slovenski.

* **Dosedanji drobiž** po jeden kr., in 1 in pol kr. pride iz prometa s 1. dnem julija 1898. V zasebna plačevanja se bode vsprejemal ta drobiž do 30. junija 1898. Le državne blagajne ga bodo sprejemale do 31. januarja 1899.

* **Občni avstrijski poljedelski shod** bode dne 14. novembra t. l. na Dunaju. Obravnavale se bodo sledeče točke: 1.) Organizacija kmečkega stanu; 2.) avstro-ogerska pogodba; 3.) poljedelstvo in borza; 4.) davki in pristojbine. Vsakdo, komur je na srcu socialna preosnova kmečkega stanu, bode pozdravljal ta shod. Udeležiti se ga tudi slovenski poslanci in, kakor se čuje, pojde na shod več slovenskih poljedelcev, ker bo znižana voznja na železnicali.

Želeti je le, da bi se tudi v resnici kaj doseglo. Posebno z ozirom na novi sladkorni in transportni davek, ki najhuje doleti ubogo ljudstvo, naj bi se slišalo mnenje pravih ljudskih zastopnikov. Ako pomislimo, da se hoče ljudstvu naložiti okoli 46 milijonov novega davka, in sicer na najbolj mu potrebne reči, je resna beseda na pravem mestu. V Avstriji se izdeluje in pridobiva petrolej. Delavec, obrtnik in kmet ga neobhodno potrebujejo, in vendar stane v Avstriji liter 20 kr., v Nemčiji, kjer ni petrolejskih vrelcev, se pa dobiva za 15 vinarjev. Sladkor stane na Angleškem kilo 18 kr., a treba je surovo blago dovaževati, v Avstriji pa moramo plačevati za kilo do 41 kr. Torej gre na davek 23 kr. Vsak razumni človek lahko preračuna, da tako ne more iti dalje, da je tak sistem obdačenja za Avstrijo pogubonos. Sicer se je baje avstrijski finančni minister pri neki priliki izjavil, da, če delavec in kmet spijeta liter piva in pri tem plačata za državo 2 kr., tega ne čutita. Seve, da bi tega nihče ne čutil, ako bi imel na tisoče letnih dohodkov. Kdor je pa vezan s krajcarji računati, ta pa čuti predobro.

* **Najnovejše iz državnega zbora.** — 4. t. m. je imela poslanska zbornica rešiti nagodbeni provizorij v prvem čitanju. Za to sejo napovedali so bili Nemci najhujši odpor; znani vitez Schönerer je nalašč zato prišel v zbornico. Že popoldne so se nemški obstrukcionisti obnašali kakor vinjeni predpustni norci in naposled planili z divjim kričanjem proti predsedstvu.

Večerna seja 4. t. m. poslanske zbornice pa je presegla vse do sedaj v poslanski zbornici dogodivše se izbruhe nasprotnih si strank. Prizori so bili vprav žalostni. Schönerer je končal svoj govor klicem: „Nemci se bojimo le Boga, drugega nikogar. Hura Germanija!“ — Hrup je vedno naraščal in psovka se je vrstila za psovko. Zlasti kršanski socialisti so obdelovali Schönererjevo stranko: s „hribovski biteljni“, žganjarji, pobalini brez časti, s Holofernesi; „drži gobec, ničvredni

infamni ušivec“, „ruffjanski vitez!“ — „Dajte bestijam kaj zrelti, to je menažerija! Kršanski socialist Gielohlavek je zabrusil vodji razgrajačev vitez Schönererju: „Schum Leeb Cohn! Tvoja stara mati se je rodila na gnojšču“, itd. Tudi pljuvali so si drug pred drugega. — Vse to pa se godi le in jedino zavoljo tega, ker bi Nemci za vsako ceno in na vsak način zopet radi prišli na krmilo.

Zgodovina evropskih parlamentov pozna malo tako strastnih, tako srditih bojev, kakoršen je bil ta, tako surovega in tako ostudno prostaškega, tako podlega boja pa ne pozna nobenega. Ta boj je prekoračil vse meje dostojnosti, in vsak avstrijski Nемеc se mora v dušo sramovati teh živinskih prizorov, ktere so v poslanski zbornici vprizorili sinovi nemškega naroda, ki nas Slovane psuje z narodi nižje vrste. Lepo se zahvalimo za tako nemško kulturo. Desnica je 5. t. m. popoldne vendarle s 55 glasi večine zmagala nemške obstrukcioniste in sprejela nagodbeni provizorij. Italijanski poslanci so pred glasovanjem junasko zbežali iz zbornice.

Dejanja vsa kažejo, da nemško narodna stranka s Schönererjanci na čelu namerava razdejati in razbiti Avstrijo. Nemško-narodno gibanje je revolucionarno in naravnost veleizdajsko, ono je naperjeno zoper obstanek države in proti naši presviti cesarski hiši. Značilno za to stranko je tudi to, da nemški poslanci že celo v Berlinu hodijo na shode pojasnjevali, kako grozno mi Slovani Nemce zatiramo.

Nek sivolasi pruski profesor v Berlinu pa je našim Nemcem javno po nemških časopisih priporočal, da je jedino sredstvo zoper Slovane — s kolom po glavi!

Slovani se bojimo Boga — toda Nemcev ne več.

* **Poslanec baron Hackelberg** se je minoli teden v državnem zboru postavil na glavo. V zbornici je bilo ravno važno glasovanje, kar nastane na hodniku zbornice grozen krohot. Stari baron je nemško liberalne poslance kratkočasil s tem, da se je na glavo postavil sredi med njimi.

* **Skladni koledar za leto 1898.** — Ravno, kar je izišel edini slovenski skladni koledar za l. 1898. Dobiti je pri založniku Dragotin Heibarju v Celju in po vsih slovenskih knjigarnah komad po 60 kr., s pošto 10 kr. več. Če se jih naroči več skupaj odpade poština. Skladni koledar je jako okusno izdelan, zato služi poleg praktične potrebe tudi za okrasek stene. Priporočamo ga najtopleje vsem slovenskim pisarnam, zasebnikom in podjetnikom.

* **Zakaj se je poročnik pl. Hanke vtopil?** — Poročnik pl. Hanke se je vozil na ladiji „Hohenzollern“ na kolesu, ko je prišel cesar Viljem na krov. Dasi je Hanke takoj skočil raz bicikelj in izkazal cesarju dolžno čast, vendar je ukazal cesar, naj se poročnik takoj oglasi za zapor. Ker je pa cesar poročniku grozil, da mu da oficirsko znamenje potrgati in sabljo zlomiti, skočil je častnik na cesarja in ga zgrabil za vrat. Priskočili so drugi in rešili cesarja iz pesti razjarjenega častnika. Poročnik Hanke bi bil moral pred vojno sodišče; pa dali so mu priliko, da se sam usmrti, kar je tudi storil. Zapodil se je z bicikljem vred v morje in se potopil.

* **Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko** so ustanovili Notranjci 31. oktobra t. l. v Postojni za oba notranjska okraja, Logatec in Postojna.

* **Gospodinjstvo Šolo** misli ustanoviti prihodnje leto v Ljubljani deželna kmetijska družba kranjska.

* **Odbor slovenskega akad. društva Slovenije na Dunaji**, izvoljen na l. obnem zboru dne 23. oktobra, sestavlja se je sledeče: Predsednik: phil. Anton Jeršincovič, podpred.: iur. Fran Šuklje, tajnik: phil. Ivan Merhar, blagajnik: iur. Dragotin Derhovšek, knjižničar: phil. Hinko Vodnik, arhivar: iur. Alojzij Mesar, gospodar: iur. Matej Marinček, namestnika: iur. Ivan Lavrenčič, in iur. Fran Vidmar.

* **Najnovejše sokolsko društvo** so ustanovili 31. oktobra t. l. v Idriji.

* **Vzgledna podružnica** družbe sv. Cirila in Metoda je gotovo Trnovsko-šentjakobska ženska podružnica v Ljubljani. 7. t. m. je izročila vodstvu kot podružnični prispevek 647 gld. 79 kr.

Osebnostne vesti. — Sezanski glavar g. dr. Andrej grof Schaffgotsch je imenovan ministerskim tajnikom; na njegovo mesto pride naš rojak, ministerski podtajnik g. dr. Peter Laharnar. — Gosp. glavar Schaffgotsch je znan našim čitateljem po kopenskih homatijah in izza zadnjih deželnozborskih volitev. Sicer pa je popolnoma vešč slovenskemu jeziku in je tudi uradoval slovenski

Gosp. Dougan Janez je bil imenovan c. kr. sodnim pristavom na Voloskem. Častitamo!

— Župnijsko preskušnjo so napravili č. č. gg. Jožef Kosec, kurat v Novakah, Frančišek Šmid, kurat v Marija-Celji, Ivan Vidmar, župni upravitelj v Breginju.

— Poročil se je v Trstu g. Kornelij Gorup, sin slovenskega mecena, z g. čno Albertino de Volpi. Poročil ju je državni poslanec preč. g. Spinčič.

Gosp. dr. Henrik Tuma, c. kr. sodni pristav, deželni odbornik itd., je popustil državno službo in vstopil v pisarno odvetnika g. dr. Franka v Gorici. Kedorkoli bi imel z njim kaj opraviti v deželno-odborniških zadevah, ga najde tankaj. — G. odvetnik dr. Franko ima svojo pisarno na Kornu št. 8, v Kavčičevi hiši.

† **Č. g. Fran Kofol.** — Iz Levpe nam poročajo: V Kalu je umrl nagle smrti preč. g. Fr. Kofol, kurat, dne 3. t. m. ob 3. popoldni. Dne 1. t. m. se mu je udrla kri. Bil je pri njem dr. A. R. Rojic. — Človek se spominja besedij: „O blagor mrtvim, kateri v Gospodu umrjejo. Naj počivajo od svojega truda — zakaj njih dela gredo za njimi“. — Tudi pokojni Kofol ima zaslugo za narod in te dni je podaril 100 gld. za „Šolski Dom“. — Blagor mu! To delo pojde za njim!

Poroki. — V Celju se je poročil naš goriški rojak g. Ivan Rebek z gospico Josipino Životnikovo. — V Kobaridu se je poročil g. Anton Šproc, c. kr. orožniški stražmojster v Tolminu, z gospico Antonijo Gruntarjevo iz znane kobariske rodbine. — Obema paroma: Mnogaja ljeta!

Smrtna kosa. — 30. pr. m. je umrl v norišnici pri Gradcu bivši italijanski deželni poslanec dr. Ermanno Lovisoni, star šele 43 let. Židosten konec nadarjenega moža! Posebno dobro je poznal svoj materni italijanski jezik. — V. l. n. m. s!

Poslanec Wolf je postal nakrat ljubljenec lahonske mladeži. Iz Trsta in iz Gorice je prejel že več brzojavnih in pisanih čestitk. Goriška mladina ga je proslavila s smešno bombastičnim „paladino di libertà, diritto“. . . . Naši Lahoni, največji zatiralci svobode in pravice, se še drznejo takó govoriti!

Iz Kanala. — 2. t. m. je doletela kap (v možganih) kanalskega župana g. Andreja Draščeka v županskem uradu, ko se je silno razjezil nad nekim Gollmayerjevim sitnežem. Kar v uradu so ga položili na blazino, kjer je ležal, dokler ni izdihnil v sredo ob 9. zvečer svoje duše. Pogreb s sv. mašo je bil v soboto ob 8. uri zjutraj. Star je bil 67 let. — Naj počiva v miru! Rodbini iskreno sožalje.

„Soča“ dvakrat na teden. — Na našo prošnjo se je oglasilo prav veliko rodoljubov, ki so z veseljem pozdravili to vest. Da bomo še bolj na čistem, lepó prosimo, naj bi se javili vsi tisti, ki bi ne bili zadovoljni; takó bomo natančneje vedeli pri čem smo. — Sicer moremo že povedati, da „Soča“ bo izhajala 2-krat na teden za znižano ceno 6 gld., torej le za 1-60 več nego doslej. — Pri pošiljanju naročnic za prihodnje leto naj se torej gg. naročniki ozirajo na to, da bo znašala letoletna naročnina 6 gld.

„Primorec“ bo pa izhajal v enaki velikosti po 3-krat na mesec za neznatno ceno gld. 1-20.

Artur Makutz

klepar

v Ozki ulici št. 1 v Gorici.

priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in na deželi za razne kleparske dela.

Trgovec in krojaški mojster

FRANC NOVIČ

v ulici sv. Klare št. 6 v Gorici izdeluje

obleke po meri po najnižji ceni,

prodaja vsakovrstno suknenno in domače blago. Priporoča se p. n. gospodom v Gorici in na deželi, kakor tudi častiti duhovščini za blagohotno podporo.

Prvi in najstareji

fotografično-umetniški zavod

Antona Jerkiča v Gorici na Travniku

(poleg nedškofije št. 11)

prevzema vsa v fotografično s'roko spadajoča dela do naravne velikosti; izdeluje fotografije na porcelan, na broše (najnovejša iznajdba), na žido, platno itd., akvarele, oljnate slike; posnema po starih fotografijah pomanjševalno ali povečevalno na najokusnejši način. Neprekosljivo delo jamči. Cene poštene. 26-2

Edino

v stolni ulici št. 13 (Via del Duomo)

nasproti veliki cerkvi

je velika zaloga raznovrstnega manufakturnega blaga po najnižji ceni.

Za obilno obiskovanje se toplo priporoča

E. Šusteršič & C.

Velika zaloga

kmetijskih in drugih strojev, pomp za vodnjake, decimalnih vag in plaht za pokrivanje vozov

iz tovarne Bertold Kraus v Pragi se nahaja

v Gorici na Travniku št. 16 (zadej).

Vaclav Zima,

izdelovalnica gospodarskih strojev v Přepychach u Opočna na Češkem. izdeluje kot posebnost

Čistil. mline za žito

po svojem patentovanem izumu. Mlini so znani v novejši dobi kot najboljši.

Slamoreznice z noži notri brušenimi, ki so priznane kot najboljše, kakor tudi 57 4-4

Žitni drobileci z mlinskimi kamni

svojega patentovanega izuma, ki se od drugih močno razlikujejo, se lože gonijo in bolje delajo.

Univerzalni brzi pralni stroji z žmikalniki,

ki so neizogibni za vsako hišo, ker se z njimi pri pranju polovico prihrani.

Za vse svoje izdelke jamčim najboljšo jakost, solidno postrežbo in zelo zmerno ceno. Genike pošiljam na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Slovinci, podpirajte le svoje trgovce, obrtnike, zdravnike, odvetnike itd., držite se strogo gesla „Svoji k svojim!“

Sodar Franc Rusjan

v ulici Veturini 9. — Gorica — (v hiši kje je ljudska posojilnica) priporoča se gg. trgovcem z vinom in vinogradnikom za izdelovanje novih in popravljavanje starih sodov in izdelovanje vseh, v njegovo stroko spadajočih del. (cl.)

Fodpisani naznanja, da je otvoril v Podgori h. št. 185, lastno izdelalnico raznovrstnih testenin kot so n. pr. makaroni, rezanci, biguli i. t. d. (cl.) Priporoča se svojim rojakom v Podgori in drugod za obilna naročila. **Jožef Bizaj.**

Franjo Jakil
Tovarnar kôž v Rupi
zaloga v Gorici Rabatišče 2.

Ivan Reja
začasni oskrbnik vinarskega in sadjarskega društva za Brdu s sedežem v Gorici, ulica Barzellini št. 20. in gostilničar „Alla Colomba“ v Gorici, na voglu ulice Morelli. Priporoča se rojakom v mestu in deželi.

ANTON OBIDIČ

čevljar v Semenški ulici št. 4 se priporoča Slovincem v Gorici in v okolici za blagohotna naročila.

Jožef Rojic - Čerin

v Cerknem

prodaja 20° pristni brinjevec (liter po gl. 1-10) in brinjevo olje (deka 2 kr.)

Zaloga piva iz prve kranjske eksportne pivovarne T. Frölich-a na Vrhniki pri Ljubljani — priporoča izborno pivo v sodčkih in steklenicah — rojakom v mestu in na deželi. — Zastop in zalogo za Gorico in deželo ima **Joško Rovani** v Rabatišču št. 18.

Anton Vodopivec

gostilničar

„pri petelinu“ v Trstu via Ghega št. 7. (zraven j. kolodvora), ima zalogo vipavskih vin v Prvačini pri Gorici.

IVAN DEKLEVA

veletržec z vinom,

ima v svojih zalogah vseh vrst domačih in istrskih vin. Cene zmorne.

Pek Karol Drašček

priporoča

pekarijo v Riva Corno 4 in podružno prodajalnico kruha v Semenški ulici 2.

Svečar J. Kopač v Gorici

Solkanska ulica 9

priporoča pristne čebelno-voščene sveče kg po gl. 2-45. Za pristnost jamči s 1000 kron. Sveče slabjših vrst po jako nizki ceni. Zaloga kadil za cerkve po gl. 1-20, 1 gl., ter 50 kr. kg. Razpošilja na vse kraje avstro-ogerske monarhije.

Trgovec z vinom Ant. Pečenko

Vrtna ulica št. 8.

priporoča v sodčkih od 56 litrov naprej pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brških in istrskih in dalmatinskih vinogradov. — Cene zmorne, postrežba točna. Za pristnost vina jamči.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici št. 23

priporoča

svojo trgovino raznih jedilnih potrebščin. Postrežba točna.

Ambrož Furlan

v Tržaški ulici št. 4

priporoča svojo trgovino jedilnih potrebščin in domačih pridelkov.

Tovarna vinskega kisa

K. Makuc

v Rabatišču št. 20 v Gorici se toplo priporoča trgovcem na deželi.

Anton Koren

Gosposka ulica 4

priporoča razno lončarsko, porcelansko in stekleno blago, reže in uklada šipe ter pripravlja okvirje.

Saunig & Dekleva

glavna zaloga „B a m b u s“-dvokoles iz graške tovarne in zaloga pušk, streljiva, šivalnih strojev itd. v nunski ulici št. 16. Popravilnica koles in izdelovalnica žičnih blazin v nunski ulici št. 14.

Hausner & Lokar

tovarna usnja v Mirnu pri Gorici.

Zaloga in prodaja na drobno v **Gosposki ulici št. 9.**

Klobučar Anton Fon

v Semenški ulici

priporoča svojo bogato zalogo klobukov in kap ter gostilnico preskrbljeno z izborn. vini.

Andrej Jakil

Tovarnar kôž v Rupi

p. Miren.

Prodajalnica na Kornu v Gorici.

Jožef Novič krojač

Gosposka ulica št. 21

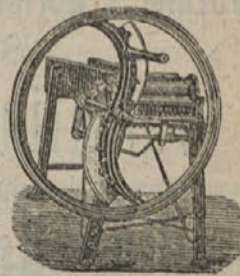
se priporoča častiti duhovščini in ostalemu občinstvu v Gorici in na deželi za razna v krojaško obrt spadajoča opravila. Izdeluje po meri točno in po raznih cenah.

Tovarna piva Fran Wañek na Goriščeku

priporoča svojo zalogo goriškega piva.

Najnovejše stroje za pripravljanje živinske piče, kakor:

stroje za rezanje zmesi — reznice za repo in krompir — mline za drobljenje in mečkanje — za parjenje živinske piče — prenesljive štedilne kotlene peči z emajliranim ali neemajliranim vložnim kotlom, stoječe ali vozeče, za kuhanje in parjenje živinske piče, krompirja, za razne gospodarske in domače potrebščine itd., dalje: stroje za turšico lušiti (rob-kalnice) — čistilnice za žito — trijere — stroje izbiralnice stiskalnice za seno in slamo, z gonjo rokah, stoječe in vozeče izdeluje in razpošilja jamstvom izvanrednega dela, pri najizvrstnejem in pajpripoznanem izdelovanju

Ph. Mayfarth & Comp.

c. kr. izr. priv. tovarna

za kmetijske stroje, livarna za železo in kovačnica na paro, Dunaj, II. Taborstrasse 76.

odlikovana z nad 390timi zlatimi, srebrnimi in kovinskimi svetinjami.

Ilustrovani katalogi in mnogo priznalnih pisem so na razpolago brezplačno. Isčejo se zastopniki in preprodajalci.

Najlepše darilo!

Prešeren — Poezije,

s sliko slavnega slovenskega pesnika. Vezanje je elegantno v usnji z zlato obrozo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Jenko Simon, — Pesmi,

1. zvezek, s pesnikovo sliko in 9 drugih krasno risanih slik; vezanje je elegantno v usnji in zlato obrozo. — Cena samo gld. 1.— s poštnino gld. 1.05.

Drugi zvezek, ki bo obsegal do sedaj še ne izdane pesmi, izide v jeseni.

OTO FISCHER,

knjigotržnica v Ljubljani

Kongresni trg.

S. 164 — 26 — 1
P. 57 (Cl.)

30 praznih panjev

(Dzierdzonakov)

z 18 okvirji po 70 kr.; 10 napolnjenih s satovjem po 1 gld.; 3 panje dobrih čebel po 4 gld.

proda 314 2—1

FRANC LEBAN,

p. Trnovo pri Gorici.

Seznam blaga

trdke

G. Ferd. Resberg

v Gorici.

Glavna zaloga:

v Kapucinski ulici št. 11
(stara cukrarna).

Podružnica: na Kornu št. 2

(Attemsova palača).

Doslej ima v zalogi to-le blago:

**Sladkor — kavo — riž — mast
poper — sveče — olje — škrob
— ječmen — kavino primeso —
moko — gris — drobne in de-
bele otrobe — turšico — zôb —
sol — moko za pitanje — kis
— žveplo — cement — bakreni
vitrijol itd. 169—1**

V podružnici na Kornu prodaja tudi
moko, otrobe, ovs, turšico itd.

Vozniki v Gorici in z dežele, pozor!

Sedlar

Valentin Ferjančič

naznanja, da je odprl svojo 241

sedlarsko delavnico

v Gorici

v Vrtni ulici v hiši grofa Thurna
nasproti odprtemu sadnemu trgu.

V svoji delavnici prodaja vse potrebščine
za zasebnike, voznike, jahalce, torbice, kovčge
itd., izdeluje navadne in najfinejše vprege in
oprave za jahanje.

Priporoča se toplo svojim rojakom v
Gorici in z dežele.

Otvorjenje gostilne!

Podpisanec vsoja si p. n. gg. soro-
jakom v mestu in na deželi, posebno
pa ožjim svojim rojakom Bricem nazna-
niti, da je otvoril v prilličnih prostorih
c. kr. okr. sodišča v Gorici

veliko gostilno

v kateri toči **domača bela ter izvrstna
istrska vina**, kakor tudi pripravlja
ukusna jedila po zmernih cenah. Pripo-
ročevaje se kar najtopleje slavnemu
občinstvu, se bilježi

Karol Prinčič.

100 do 300 gld. mesečno lahko zaslužijo ose-
be vseh stanov in v
vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž.pa-
pirjev in srečk, a da ni potrebna glavnica in ni
nikaka nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Öster-
reicher, VIII Deutsche gasse 8 Budapest. 78, 10—1

V vsakem poštno oddanem okraji, v vsakej
fari in po potrebi v vsakej občini, nastavi se razumna,
delavna in zanesljiva oseba kot

zaupni mož in posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslužkom od ne-
kega, mnogo let obstoječega, avstrijskega podjetja prve
vrste. Pismene poudbe pod „V. u. G.“ Gradec, poste
restante 183

Kje se dodé umetne cvetlice in nagrobni
venci prav po ceni?

le pri onej 1881. leta ustanovljenej trdki

3 E. RIESSNER 3

št. — Nunska ulica — št. 3
v Gorici, nasproti nunski cerkvi.

Izdeluje vsakovrstne, za cerkveno porabo potrebne
cvetlice, kakor: palme za oltarje, zgodnje cvetlice, stan-
darde, lilije, šopke in druge enake ukusno vezane cvet-
lice. Dalje ima v zalogi najnovejše umetne vence za
novice iz umetnih rožic in voščenih šopkov, nagrobne
vence, rakve (truge), mrtvaške obleke (križne), pregrin-
jala, blazinice, čevlje, nogavice, zlate črke, voščene sveče
itd., vse po nizkih cenah. Naročila za deželo se izvršijo
točno in solidno. — Priporoča se slavnemu občinstvu
opozarja ga, naj se ne da zapeljati v imenu, ampak
posluži naj se edino pri trdki **E. Riessner-ju.**

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v stelni ulici št. 2. v Gorici

(tam, kjer je tobakarnica)

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v
67 Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz to-
varne **ARNOLD & GUTMANN** z Dunaja.
Zaloga žveplenk družbe sv. Ci-
rila in Metoda.

Moji fabrikati so znani kot dobri in po ceni.
Remont. nikel. teče 32 ur. gld.
3.60; remont. srebro, kolekovan, zla-
toz, gld. 6.—; ankerska budilnica, I.
kakovosti, razsvetljujoča, gld. 1.60; re-
gulator v orehovom zabojčku, od gld.
4.50 naprej. Cenik z 500 slik zastoj
in franko. Kar ne ugaja se zemenja
ali znesek povrne. 473

Eug. Karecker

Taschenuhren-Fabrik und Versand-Geschäft und Lie-
ferant des Vereines für Güterbeamte. — Bregenz am
Bodensee Nr. 474. 2 letna garancija.

Ivan Domicelj

trgovec z jedilnim blagom

v Korminu

na glavnem sadnem trgu (bivša hiša Pallova)

priporoča svojim rojakom

sladkor, kavo, riž, olje, kamenoölje,
moko, otrobe, vsakovrstne sveče iz
Kopačeve tovarne, potem špirit vinski
in domače žganje. Dalje prodaja vi-
trijol (modro galico) in pravo roman-
sko trino žveplo, narodne žveplenke.

Vse prodaja po tako zmerni ceni, da se ne
boji tekovanja (konkurence). 143

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda

v Gorici

se pripo-
roča za-
sobnikom,
krmarjem
in drugim.

Prodaja naravne in pristne briske pridelke
po zmernih cenah.

Zaloga pristnih briskih vin.

DESERTNA VINA.

Razpošlja na vse kraje od 56 litrov naprej.
Uzorce vin pošilja na zahtevo.

Sedež društva je v Gorici: ulica Barzellini št. 20.

Zaščitna znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ublažujoče
mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 gld.
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to **splošno priljubljeno domače zdra-
vilno sredstvo** vedno le v orig. stekleni-
cah z našo zaščitno znamko, s „Sidrom“
namreč, iz RICHTERJEVE lekarne in
vzame kot originalni izdelek le tako
steklenico, ki je prevedena s to zaščitno
znamko. 302, 11 — 1

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče
zdrav ostati in si kaj prihraniti.

JOS. VINDYS

tovarna strojev in livarna

Praha - Smichov, Vinohradská ulica št. 94.

prij oroča

patentne stočilne stroje

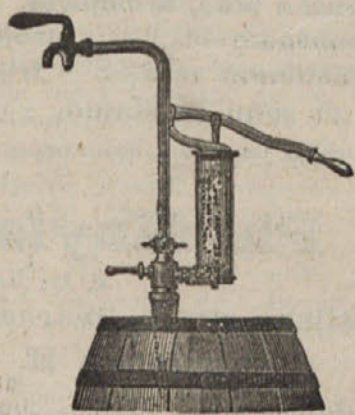
brez zamaševanja in s sočasnim zamašenjem
steklenic,

ZRAČNE TLAČILKE

(lastna iznajdba)

povsem nove, zboljšane sestave, kotle s pumpo, čistila za steklo-
nico, zamašilke in kaprovalke steklenic, tlačilke, parni ven-
tili in zaklopnice vseh vrst iz rdečega zlitka, medenine ali železa od
najmanjšega do največjega obsega.

Ceniki na zahtevo brezplačno.

Dolžniki naj vsekakor poravnajo svoj dolg do konca leta, da nam olajšajo delovanje. — Vsled vpeljave plina in auerjevih luči in vsled novega plinovega motorja, ki bo gonil stroje, smo imeli neprimerno veliko novih izdatkov, ki so pa bili potrebni, ako hočemo ustrezati potrebam našega občinstva. Da nam bo možno v redu vršiti dolžnosti naproti našim upnikom, prosimo lepó svoje dolžnike, naj tudi vrše svojo — dolžnost. Drugega nego dolžnosti ne zahtevamo! Kdor je prijatelj našim podjetjem, naj nas torej blagovoljno podpira s tem, da vrši točno svoje — dolžnosti proti nam!

„Goriški Sokol“. — Pevski zbor pod vodstvom g. Bajta ima vaje vsak torek in petek ob 8. uri zvečer; šteje nad 20 pevcev. — Tamburški zbor šteje tudi nad 20 članov; poučeval in vodil ga bo g. E. Širca od 15. t. m. naprej. — Oba zbora bosta pripravljena za več veselje in koncertov od letošnjega adventa naprej.

V nedeljo teden, 14. t. m., ob 8½ zvečer pa priredi o čitalnični dvorani plesno zabavo; svirala bo vojaška godba 12 mož.

Kakó se godí Avstrijcem ob italijanski meji. — Neki kmetovalec iz marijacejske duhovnije nam poroča: Štefan Irončič, kmet v Loviščih (pod Marijatelj) je peljal 25. pr. m. voz oglja čez državno mejo, kakor delamo vedno, ker na avstrijski strani se ni ceste. Do italijanske ceste pa je tolik klanec, da je treba priprege vsakemu težjemu vozu. Irončič je imel vprežen par volov in konja; za priprego pa si je vzel dva vola Štefana Markiča. Doslej pa je bila vedno navada, da smo jemali na laški strani „boleto“ le za svoje vole in konje, ne pa za one, ki so za priprego in se vedno vračajo z vrh klanca domov čez mejo. Tudi Irončič je dobil tako „boleto“ po stari navadi; do laške „dogane“ je le 10 minut boda, a Irončič je moral čakati cele tri ure, predno jo je dobil. Ko je pripeljal voz uprav čez mejo, sta stala ondi italijanski financ in nadzornik iz Čedad. Zahtevala sta „boleto“ in nadzornik je opomnil, da je boleto le za par volov, vprežena sta pa dva para. Irončič je povedal, kakó je bila doslej navada, in dostavil: „ako ni kaj prav, se raje vrnem“. — Nadzornik pa je dejal: „avanti, avanti!“ (naprej, naprej!) Ko je pa prišel z vozom vrh klanca in je hotel vprežena vola poslati nazaj, potegnila sta financarja samokres in tirala ju naprej. Vole so odgnali na „dogano“ v Ihani poleg Mirnika, Irončiča, njegovega sina in 76 let starega Markiča pa so odgnali v zapor v Čedad. — Zdaj je naperjena proti njim kazenska pravda; naši imajo za zagovornika nekega odvetnika v Vidmu.

Ubogi ljudje si ne znajo pomagati. Naznanjamo to reč javnosti, morda se je oklene tudi naša politiška oblast; vsekakor bi bila umestna točna preiskava od strani c. kr. okr. glavarstva goriškega. — Taki so sadovi, ker nimamo državne ceste v dolini obmejne reke Idrije. Isti poročevalec nam nam je tudi zatrjeval, da laški „brigadirji“ na dogani grdo psujejo Slovence in Avstrijo in se hudujejo na vedne „seccature“ od naše strani.

Vseslovanska ideja na sliki. — Povodom dohoda ruskega carja Nikolaja II. v Varšavo, je bila izložena slika nekega poljskega umetnika, katera je predstavljala vseslovansko idejo. Slovani so razpostavljeni na skali, katero izdelujejo za velikanski „kip“. Na vrhu je Čeh, v sredi Rus, kateri pridno opravlja delo, poleg Rusa sedi Poljak z zavezano roko, ker se je, nerodno uporabljajoč dletó, urezal. Za Poljakom so prihitali na delo Slovak in Srbin. Na podnožju z dletom v roki pa hitita delati Slovenec in Hrvat.

Narodna zaspanost. — Rodoljubom na deželi moramo reči jasno in glasno, da marsikje slabo vrše svojo narodno dolžnost. Imamo priliko videti vsak dan ljudi, ki prihajajo v mesto in ki se dajo strašno vleči za nos od vsakega sleparja! Da bi ti naši ljudje imeli le količkaj pojma o vsem, kar bi bila Slovincem dolžnost, ne bi se dogajale take reči, ki morajo boleti vsakega rodoljuba. — Rojaki: učite, učite in zopet

učite nezavedne sosede, odpirajte jim oči! Le na delo, več let vstrajnega dela bo treba!

Zahvala in priporočilo krčmarjem na Kranjskem. — Iz Brd nam poročajo od raznih strani, da so došli letos mnogi krčmarji s Kranjskega in nakupili veliko letošnje izborne rebusule. V nekaterih vaseh so jo skoro čisto pobrali. Plačevali so jo po precej poštenih cenah, kajti vinski pridelek ni obilen, a takó izvrsten, da ni bilo enakega že nad 50 let. Zategadel so naši vinarji uverjeni, da gg. krčmarji bodo prihajali tudi zanaprej k nam po vino, da takó svoja vina prodamo s svojimi ljudem in da ne bomo na tuja navezani, ki bi se hrupili, kakó nam oni delé — „dobrote“.

Naprošeni smo, zahvaliti gg. krčmarje po Kranjskem za letošnji obili dohod in prositi jih, naj nikar ne pozabijo naše dežele; naj pridejo, in dobro bodo postreženi. Vina je sicer še obilo v deželi! Opustite zveze z ogerskimi založniki in pridite na Primorsko: brat k bratu! Podpirajmo se na gospodarskem polju, kjerkoli le mogoče, potem bomo močni tudi na politiskem!

Slovenske liste v Ljubljani prosimo, da bi ponatisnili to zahvalo in priporočilo!

Oproščen. — Naš lastnik je bil oproščen v soboto pred c. kr. okrajnim za mesto odredjenim sodiščem od obtožbe prestopka po § 9. t. z. — Državno pravdnštvo je namreč za takrat zgrešilo pravi naslov, — ali pa je le nov dokaz: koga ima vedno na vrvi svoje ljubeznive pozornosti.

Ona dva „duhovnika“ v orientalski obleki, katera sta nabirala milodare po celi deželi za zidanje neke katol. cerkve na Turškem, so spoznali za dva ogerska žida in deli ju pod ključ. — V goriški okolici sta nabrala precej denarja (tudi v hribih je bil en tak) in sta dobila tudi več priporočil od strani nekaterih župnikov in od namestništva. Torej pozor za prihodnjic! — Aretovali so ju v Mariboru. — Bodimo previdni z neznanimi berači!

Poštni voz prekuenil. — Poštni voz, ki prihaja iz hribov v Gorico okoli 8. ure, se je prekuenil 26. pr. m. na cesti med Kanalom in Plavemi. Bil je, kakor navadno, prepoln zavojev in košev. V vozu so bile štiri osebe, med temi dva srečna novoporočenca; nevesta si je pošteno razbila glavo, tudi drugi so se več ali manj poškodovali. — Lepa hvala za tako novico!

Posnemanja vredno rodoljubje. — Prvačina sluje radi tega, ker prideluje v naši ožji domovini prvo sadje; a ona je tudi prva, ko gre za kako dobro, narodno stvar. V Prvačini ni velikih bogatinov, a gledé pravega, iskrenega rodoljubja jim ni para. Jedva je objavilo društvo „Šolski dom“ svoje oklice, hitro so začeli nabirati tamošnji rodoljubi za naše prevažno društvo po načelu: Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača. Če ne more jeden mnogo darovati, pa stopijo skupaj in zberejo, kar utrpi kdo dati. Tudi ženska podružnica Sv. Cirila in Metoda v Prvačini je prva svoje vrste napravila veselico na korist „Šolskemu domu“; a po veselici so stopili moški skupaj ter nabrali pri Pahorju še 8 gld. 50 kr. v ta namen. To je pač posnemanja vredna rodoljubnost. Bog živi Prvačino! —

Zanimivo predavanje. — Na povabilo g. prof. Jak. Čebularja se je zbrala v torek zvečer v čitalnični dvorani odlična družba, radovedna na najnovejšo iznajdbo X-zarki ali s takozvanimi Röntgenovimi žarki. — Gosp. profesor je na kratko ali umljivo razložil bitstvo teh žarkov, kako se izvajajo in kakó delujejo. Ti žarki niso vidni našim očem, toda prodirajo tudi skozi razna telesa, ki so drugače za svetlobo neprohodna, kakor n. pr. les, meso; ne prodirajo pa n. pr. skozi svinec, železo, kosti, jako slabo celó skozi steklo. Na neki steni iz debelega popirja pa vzhajajo svetlikanje ali florescencije. Ako postavimo n. pr. roko med izvodom teh x-zarkov in rečeno steno, vidimo na steni temno senco kostij, ki so v roki, ker ondi žarki niso prodrli. Ako je v roki, v mesu kjerkoli kak kos svinca, recimo svinčenka, in postavimo ranjeni ud pred

ono steno, se pokaže na mestu, kjer je svinčenka — temna senca, katero je sicer mogoče celo fotografovati; na tak način se natanko določi, kje je svinec — in lahko ga potem zdravniki odstranijo. (Takó se je zgodilo pred par tedni s sestro Anakleto v goriški bolnišnici, katero je bil nekdo obstrelil, kakor je „Soča“ poročala.) — Gosp. profesor je izvajal razne poskuse. Takó n. pr. smo videli na steni, kaj vse je bilo v zaprti leseni škatlji, namreč: ključ, noži, škarje itd.; v neki drugi je bil „pajacelj“, ki je skakal, ko se je potegnilo za vrstico, itd. Skratka: x-zarki pokažejo na steni ali na fotografijski plošči take dele v notranjosti našim očem sicer neprodornih teles, kateri za x-zarke niso prodorni, kakor: razne kovine, kosti itd. In ta čudoviti izum je že dandanes velikanske važnosti v kirurgiji. — Kaj bo vse še sledilo, — kdo more to danes le slutiti?!

Hvaležni smo g. profesorju Čebularju, da je razložil to čudovito iznajdbo zadnjega časa. Hvaležni smo tudi g. Baderju, ki je prepustil v ta namen dragocene priprave in stroje.

Za brošurico „Primorski odnošaji v poslanski zbornici na Dunaju“ smo sprejeli do vključno 4. t. m.:

Župnik Mesar Andrej iz Livka 2 gld. Sancin Anton Dreječ iz Skednja gld. 1-10. — Po 1 gld.: Inženir Živic iz Trsta, Mahorčič Ludvig, župnik Poljšak Josip iz Prvačine, Valetič Fran iz Trsta, Čop Stjepan Malilog, vikar Štrekelj Edvard iz dolnje Vrtojbe. — Stopar Krsto iz Pulja 60 kr. — Po 50 kr.: Češut Anton, Pavletič Josip iz Renč, Gašperut Anton, Bralno društvo Črnikal, Štrukelj Mihael Tolmin, Josip Ušaj iz Devina, pevsko društvo „Velesila“ iz Skednja, Furlani Leopold, Ipavc Ivan, pevsko društvo „Tomaj“, Doljak Josip, Furlan Franc. — Po 40 kr.: Toroš Anton, Dekleva Ivan iz Golepristave, Čopi Josip, Sever Anton, Sever J. iz Kotora. — Po 30 kr.: Gorjan Avgust, Slokar Marko, Kurinčič Anton, Toplikar Anton, Kante Filip, Rustja Anton. — Po 25 kr.: Černe Anton, Kenda iz Trsta, Schmutz Franjo, Peric Štefan, Vendramin Janez, kaplan Cink Andrej, Prelovec Frančisek, Kanauc-Janež. — Keršovan Andrej 20 kr. — Forčič Ivan iz Komna in Misigoj Martin iz Višnjevika 10 kr.

P. S. Gospoda Bizjak Miha in Peternel Andrej iz Rabca sta poslala vsak 1 gld. za bvošurico in ne samo 25 kr.

Z današnjim izkazom se niso pokriti popolnoma vsi stroški. Od 4000 položnic, katere smo razposlali v prilogah „Soče“, „Edinosti“ in „Primorca“, se je oglasilo le 855 naročnikov, torej 3145 položnic je še mej naročniki! Vzlic temu, da niso še pokriti stroški, bo zaračunala tiskarna vse od danes naprej došle zneske v prid namenjenemu smotru. Prosimo vse one, kateri se niso še odzvali po položnici, naj bi nam doposlali vsaj 10 kr. Ako se po še neuporabljenih položnicah dopošlje le ta znesek, bi se zbralo do 300 gld.!

„Goriška ljudska posojilnica“ je imela prometa meseca oktobra gld. 38.536.70. Od novega leta do konca oktobra pa gld. 674.389.01. Ta številka prometa bodi v odgovor dopisniku časopisa „Idea Italiana“ ter goriški „Pulcinelli“, katera je dopis hlastno ponatisnila!

„Idea italiana“ je zakotni lahonski listič v Rovinju; vanj polagajo goriški lahoni svoja jajca, kedar si jih ne upajo zvaliti tu v Gorici. — Oni dan je silovito napadala g. dr. Tuma, češ, da za slovenske zavode deluje, v uradu ga pa ni! — No odslej g. dr. Tuma ne bo več uradnik, ampak prost mož; to bodo šele skakali — ti ljubeznivi laški sosede! Bog mu daj zdravje!

Isti list se zadira tudi v „Goriško ljudsko posojilnico“, češ, da slabo stoji, da nima denarja itd. — No, prav zadnje dni oktobra je imela do 30.000 gld. preveč! — Danes preveč, jutri premalo, tako je pri denarnih zavodih! — Sicer pa irredentovski listi naj se nič ne brigajo za našo posojilnico!

Trgovska-obrtna registrovana za-
druga v Gorici začne svoje delovanje te dni, ker s 1. novembrom ni bilo mogoče radi priprav, katere so bile še neobhodno potrebne. — Ravnateljstvo je sklenilo, da sprejema hranilne vloge v vsakem znesku nad jedno krono, ter jih obrestuje po 4½% proste vsake davščine posebno pa prihodnine 1½% po novem davčnem zakonu.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda je imelo 31. oktobra redni občni zbor na Dobravem. Račun je bil odobren. Tiskano poročilo dobé zadružniki. Uspeh bilance je bil povoljen.

Krčmarje in vinske odjemalce opozarjamo, da je najelo „Vinarsko in sadjarsko društvo za Brda“ še eno klet na severni strani mesta v ulici Via Torrente št. 6. in je založena z najboljšimi brskimi pridelki.

Desertna vina, kakor rizling in burgunder, prodaja vinarsko in sadjarsko društvo v Gorici, na kar opozarjamo gg. rojake v mestu in na deželi.

Kruh zopet podražil. — Goriški peki so poslali svojim odjemalcem na dom na mesto navadne „pince“ in „hlebčkov“ to-le posetnico: S tem naznanjamo častitlim odjemalcem, da začeni z dnem 4. t. m. bo povišana cena kruhu tako-le: Kruh, kateri se je doslej prodajal po 18 kr., odslej se prodaja po 20 kr., 16 po 18, 14 po 16, 12 (koruzni) po 14. Rožki (Kipfel) po 1½ kr., štiri kom. 6 kr., rožki trdi po 1½ kr., štiri komadi 5 kr.

Gorica in Ljubljana. — Prijatelj našemu listu poroča: „V soboto sem se peljal v Ljubljano. V Gorici smo imeli jasno nebo, spomladno toplo vreme, a prišedši v Ljubljano o polnoči sem videl ondi toliko meglo, da bi jo lahko z nožem rezal. Tla so bila mokra, kakor po dežju. Enako je bilo v nedeljo in ponedeljek: neprijetno, mrzlo! — Ko sem se vrnil v Gorico, prišel sem zopet v prijetno, spomladno toplo podnebje, nebo jasno „kot ribje oko“, sploh prijetno življenje. In vskliknil sem: O ti blažena naša Gorica!“

Uradna slovenščina kranjska. — Občinski urad Breginj je dobil od občinskega urada Dvor v Šentjanžu na Kranjskem uradno poštne prosto pismo z naslovom, ki se glasi: „Slavno Županstvo Konfrajt Brgonja Kistenland“. Gorostasno! Zakaj občinski urad Dvor ni pisal takole: „Slavni komun Kontrfajt, Vrgonja Kiste-Land?“

Kako se tamošnji rojaki naši zavedajo svojih narodnih dolžnostij, priča izključno nemški poštni pečat na zavitku: „Johannesthal Krain!“

Varujte se sleparja! — V Vidmu (Udine) na Laškem živi slepar, kateri zapeljuje ljudi, naj se izselijo v Brazilijo. Ta slepar se zove Silvio Nardini. Mož razposilja po vsem Slovenskem in Hrvatskem prospekte, v katerih obeta izseljencem zlate gradove. Pravi, da dobi vsak izseljenec v državah Minas, Geraes, San Paulo in Bio de Janeiro „36 morgov zemlje, koč, nekaj živine in poljsko orodje, za kar je v 8 letih plačati 150 gld. in sicer prvi dve leti nič, drugih 6 let pa po 25 gld.“ Dalje obeta laški navihane: „Ameriško železnico plača do mesta, kjer se družina vstavi, vlada sama. Za slučaj, ko bi gospodar jedne družine v teku jednega leta umrl, ali se poškodoval, ekspeduje vlada oštalo družino zastoj v staro domovino in izplača vrh tega vsakemu članu 60 do 200 gld. Skrbi vlada toliko časa za družine, dokler si same služiti ne morejo, to je pri poljedelcih do prve zetje“. S takimi in enakimi očitnimi lažni lovi poštenjak Silvio Nardini slovenske in hrvatske kmete, da jih zapelje v sužnost, v bedo in siromaštvo. Nardini je s temi prospekti preplaval skoro vso Notranjsko, dan na dan odhajajo ljudje tja čez morje v svojo nesrečo. Kaj vlada proti takim sleparjem res ne zamore čisto nič?

Za slovenske Salezijance. — Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani ustanovilo je efektno loterijo. Dobitkov je 1500 v skupni vrednosti 5000 gld. Glavni dobiček je 1500 gld. Zrebanje bo 31. dec. t. l. Srečke so po 25 kr. in se dobivajo pri upravnistvu „Pr. L.“ (tudi „Soče“), katero prosi zlasti

„salezijanske sotrudnike“, da mu jih pomagajo razpečati in tako podpirati blag namen povišnih mladolinoljubov, kateri hranijo za Salezijance, ki prevzemajo vodstvo zavoda, do sedaj kakih 23 tisoč gld. in so za časa poslali v glaven sal. izobraževalen zavod v Turin 22 dečkov, od kojih se vrne marsikdo v domovino, da se po vzgledu in načrtu slavnega Don Boška žrtvuje za narod in mu vzgoji pošteno, omikano krščanskega imena zavedajočo se mladino. Ko prestopijo Salezijanci slov. mejo, bi gotovo tudi naše dično društvo „Solski dom“ lagje uresničilo vsaj del svojega prepotrebnege namena izročivši jim deco, katero zanemarljavo v svojo veliko škodo duševno in gnotno ubogi goriški Slovenci nižjega stanu. Kaj se da tudi iz klateža poštenega napraviti, razumi izborni Salezijanec, izobražujoč ne samo učitelje, ampak tudi raznovrstne obrtnike, celo kmete kakor n. pr. v severni Ameriki, kjer so njih kmetijske šole od države potrjene in pohvalno priznane. „Pr. L.“

Hranilnica in posojilnica v Solkanu je pričela poslovati. Obrestuje po 4½%, izposojuje pa po 5½%.

V Renčah so ustanovili hranilnico in posojilnico po Reifeisnovem načinu. Pristopilo je nad 50 udov. V odboru so župnik, župan in nadučitelj. Gosp. župan je predsednik.

Iz Prvačine. — Že dvakrat napovedana veselica podružnice sv. C. in M. se je priredila 31. oktobra v ukusno ozaljšani dvorani trgovca g. A. Pahorja.

Vspored se je izvajal točno na zadovoljnost vsega občinstva — samih domačinov, ker naših sosedov ni bilo nobenega. Posebno sta ugajali točki „Kolumbovo jajce“ in „Vse za vero, dom cesarja“.

Po veselici se je vršila prosta zabava, pri kateri smo nabrali za „Solski dom“ 8 gld. 50 kr., za neko domačo siroto pa 1 gl. 66 kr.

Orožniška postaja v Šempasu. — Poročajo nam, da v Šempasu je ustanovljena orožniška postaja.

Pravijo tudi, da je šel na višje mesto zelo moder predlog, naj se sezidajo v Št. Andrežu, v Vrtojbi, v Solkanu in še drugod po okolici — jetnišnice za te nemirne Slovence.

Financa ob meji. — Doslej se je vršila preiskava potnih kovčkov iz Italije na goriškem kolodvoru, kar je bila za potnike velika sitnost. Cdslej se pa bo vršil ta posel že v Korminu in sicer v kupeju.

Iz Podbrda nam poročajo, da poštni voz se ne vozi z Grahovega od 1. t. m., kakor je bilo sporočeno, pač pa da začne 1. decembra. Kot vzrok se nam naznanja ker voz se ni izdelan.

Iz beneške Slovenije. — V Platiščih, (čedadski okraj) se je ubil 54-letni Andrej Bram, ko je sekal neko drevo.

Pri ženskem učiteljšču v Št. Petru Slovenskem so ustanovili veliko laško knjižnico za slovensko ljudstvo. — Toda znano nam je, da uspehi takega delovanja so ničevi; ljudje radi segajo le po slovenskih knjigah, ako jih le dobé, če tudi so se v solah le laški učili.

„Družba sv. Mohorja“ ima letos tam udov: 194 letnikov in 5 ustanovnikov iz 29 duhovnj. — V nekaterih krajih je opešalo število udov. Med temi se odlikuje posebno Št. Peter, kjer „svobodljubna“ Italija z veliko silo zatira prvotni slovenski živelj. Ni mogoče si misliti večjih samosilnikov nego so Italijani, ki so postavili na laž vse liste lepe teorije, za katere so se ogrevali v Benečiji in Lombardiji, dokler sta bili še pod Avstrijo.

Zveza slovenskih pevskih društev. Dne 28. oktobra t. l. so imela slovenska pevska društva v Ljubljani posvetovanje zaradi ustanovitve „zveze“ vseh slovenskih pevskih društev na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Primorskem in na Dunaju. Pomen te zveze bil bi velikanski in je samo želeli, da se ustanovi.

Slavnost v Barkovljah. — Slava Barkovljanom!! Le tako moramo vsklikati, kajti lepše niso mogli prirediti ganljive slav-

nosti od minole nedelje. Slavnost odkritja nagrobnega spomenika je vspela popolnoma, vzlic zaprekam, ki so se pojavile v zadnji hip in bi bile kmalu vzele slavnosti vso pomembnost. Narod slovenski okolice tržaške je izvršil lep, plemenit, vzvišen čin: vsadil je cvetko nevenljive hvaležnosti na prerani grob moža, ki ni poznal sebe, ki ni nikdar mislil na-se, ki ni poznal nobenih ozirov, razun brezmejne ljubezni do svojega naroda. Temu je posvetil vse svoje delo, vso svojo skrb in vse svoje plemenito, blago — srce! Slava Martelančevemu spominu, a slava tudi temu vrlemu ljudstvu, ki je na toli ganljiv način izvršilo lep čin pijetete do pokojnega boritelja in voditelja svojega! „Ed.“

V okolici tržaški bodo vršili varnostno službo zopet orožniki. Orožniki bodo odslej popolnoma neodvisni od magistrata in bodo odvisni le od delegata na namestništvu, o katerem se čuje, da je pravičen mož.

O slavnosti „Südmärkisch-Sängerbunda“ v Ljubljani pripoveduje „Tagespost“ „von der riesigen Theilnahme der deutschen Bürgerschaft Laibachs“. Na slavnost je došlo nekaj pevcev z Jesenic (!) in iz Domžal, Trsta in Celja. Zastopane pa so bile po odposlancih: Koroška, Nižja Avstrija in Tirolska. Došlo je 70 brzozavnih pozdravov iz Nemčije in od drugod, ki so izražali veselje, da se Nemstvo v Ljubljani zopet oživlja ter povdarjalo veliko važnost „Sängerbunda“. Na slavnostnem komersu je profesor dr. Binder kričal „Hoch“ Ljubljani, njeni nemski preteklosti in njeni nemski — bodočnosti. „S. L.“

Slovenski odvetaik v Celoven gosp. Alojzij Kraut je otvoril z dnem 1. novembra svojo odvetniško pisarno. Koroški Slovenci, podpirajte vrlega svojega rojaka!

V Gradcu je v noči od sobote do nedelje došlo do boja med slovanskimi in nemškimi dijaki. Na pomoč je moral priti oddelek resilne družbe, ker je ostalo na mestu šest ranjencev. „Tagesposta“ pravi, da so provzročitelji Slovani.

Obrt v Celju se je pričel za Slovence lepo razvijati. Letos bodo steli celjski Slovenci pol dueata novih obrtniških podjetij. Le naprej — po poti osamosvojenja!

Poverjenik „Matice hrvatske“ v Gorici č. g. bogoslovec Abram (v osrednjem semenišču) sprejemlje naročnino za „Hrv. Matico“ do 25. t. m., za hrv. narodne pesmi pa do 31. decembra.

Pri občinskih volitvah v Buzetu so v vseh treh razredih zmagali Hrvatje, brez protivnih kandidatov.

Hrvatski delavci so si ustanovili svojo tiskarno v Zagrebu. Prvi list njihovega glasila „Hrvatskega Radnika“, ki je izšel dne 26. oktobra v novi tiskarni, nosi okrašeno lice. Ta list se krepko bori proti socijalnim demokratom, sicer se pa prišteva Frankovi čisti stranki prava. — V Sisku pa izhaja „Hrvatski Radnički Glas“, glasilo pravaškog hrv. radništva, ki je krščansko-socijalen list in protivnik krščenega žida dr. Franka.

Na hrvatskem narodnem gledališču v Zagrebu se bode meseca novembra predstavljala izvorna kajkavska drama iz leta 1826. v kajkavskem narečju.

Za Hrvate v Medjumurju, ki so v narodnem oziru zelo zapuščeni, pričel bode izdajati kapelan Juraj Tomac poljudno pisan list.

V Dalmaciji bodo meseca januarja volitve v deželni zbor za devet praznih sedežev. Kakor znano, se je šest italijanskih poslancev odpovedalo poslanstvu, ker deželni zbor ni več dovolil podpore laški ljudski soli v Splitu.

Hrvaški jezik v naši vojni mornarici. — V „Naši Slogi“ čitamo, da je pristanski admiralat v Pulju izdal dne 20. pr. m. povelje, da se ustanovi dva tečaja za hrvatski jezik. Tečaja bodeta trajala po pet mesecev in pol na leto. V povelju je rečeno: Jeder See-Offizier muss anstreben, diese Sprache zum Dienstgebrauche genügend zu beherrschen“. Po tem povelju so šteti

dnevi italijanskega jezika kakor občevalnega jezika v naši vojni mornarici. Kajti, ko bodo vsi častniki poznali hrvatski jezik, jim ne bode treba več, da bi klicali podčastnike za tolmače med njimi in možtvom. Nehali če nedostatek, da se častnik ne more sporazumeti z ljudmi, kar je bilo le na škodo napredku mornarice. Nismo zabeležili te vesti, da bi peli hosana avstrijski vladi, kakor da nas je hotela osrečiti; zabeležili smo jo zato, ker se vidi po njej, da napredujemo v narodnem življenju. Ta naredba ni izišla radi naših „lepih“ oči, ampak zato, ker je zahtevala tako skrajna potreba, ker je res že skrajni čas, da se odpravi gorostasna nezmisljenost, ki je vladala do sedaj v naši vojni mornarici v jezikovnem pogledu. Da: nezmisljenost. Naša vojna mornarica se sestavlja najmanjše po 90 odstotkih iz Dalmatincev in Primorcev, iz materijala, kateremu bi zastoj iskali vrstnika po vsem svetu. Vojna mornarica avstrijska ni velika po številu ljudi in ladij, ali je največja po izbornoosti svojega možtva. In to možtvo je slovansko, je hrvatsko. Ali ni potem prava nezmisljenost, ako je v vojni mornarici vladal dosedaj jezik, katerega ne razume ta materijal? To je bila krivica, to vemo mi; da-li pa je bilo na korist vojaškemu vezbanju, o tem pa naj sodijo vojaški veščaki. „Ed.“

Avstrijski in ogrski državljani v Bosni in Hercegovini. — Po statističkih podatkih deželne vlade v Sarajevu je prebivalo leta 1895. v Bosni in Hercegovini 70.848 ptujcev in sicer 24.018 avstrijskih, 42.358 ogrskih in 4472 podanikov drugih držav. Poleg Dalmacije s 6446 in Česke s 3933 priseljenci, je Kranjska s 2589 dušami tretja. Priselilo se je še iz Galicije 2410, Moravske 2248, Štajerske 1752, Gorenje Avstrije 1113, Tirolske 1050, iz Goriske 572, Šlezke 447, Bukovine 398, Koroške 394, Dolenje Avstrije 221, iz Istre 210, Trsta 181, Solnograjske 42 in iz Vorarlberga 12 oseb.

Ogrskih podanikov je največ Srbov in Hrvatov iz kraljevine in iz južne Ogrske.

Največ ptujcev naselilo se je v severni in severozapadni Bosni in v Sarajevu. Po svojem poklicu dele se priseljenci v poljedelce teh je največ, obrtnike, trgovce in uradnike; po narodnosti pa so Slovani: Hrvatje, Srbi, Čehi in Slovenci najkrepkejšo zastopani.

Ker pride v Bosni in Hercegovini po ljudskem šteju l. 1895. na vsak štirjaski kilometer le 31 stanovnikov, in ker je zlasti Bosna jako rodovitna, kazalo bi pač, da bi se oni naši rojaki, ki iščejo svojo srečo v Ameriki — izseljevali v bližnjo nam — slovansko Bosno.

Ta dežela je od okupacije sem silno napredovala, da se mora temu čuditi zlasti vsako tuje oko. Nekoliko o napredku v tej deželi bodo govorili naši podlistki od prihodnje številke naprej (pod navadnim zaglavjem „Štirnajst dni na Balkanu“).

Iz državnega zbora. 3 nov. Poslanec Schönenerer, ki si je bil vzel 4 tedenski dopust radi znane Irotove zadeve, pride ta četrtek zopet v zbornico. Za četrtek 4. t. m. se pripravljala nemška opozicija na najintenzivnejšo opozicijo, kakorsne naš državni zbor ni še doživel. Opozicija namerava preprečiti vsprejetje provizorne nagodbe pri prvem branju z dolgotrajnimi govori, s predlaganjem toliko glasovanj po imenih, da bi se seja razlegnila pozno v noč, in ko bi vse to ne ugnalo desnice, hočejo prav po rovtarski razgrajati. Isto tako kot Nemci pripravljala se tudi desnica na to sejo, da dožene prvo branje nagodbenega provizorija, tudi če bi imela seja trajati 40 do 50 ur. Javi se, da so najvišji krogi proti obstrukcionistom silno razjarjeni. Cesar je ministerskemu predsedniku sporočil na posebno laskav način svojo zahvalo in svoje priznanje za poztvornost in neutrudnost, s katero se zavzema za pravočasno rešitev skupnih državnih zadev. Istotako se je zahvalil cesar obema podpredsednikoma državne zbornice. Volitev predsednika poslanske zbornice se bode vršila koncem tekočega tedna. Kandidata za to mesto sta samo dva, dr. Ferjančič in dr. Ebenhoch. Poslednji je že prijavil svojo kandidaturo.

O večerajšnji seji se poroča, da je najprej predsednik Abrahamovič podal dolgo izjavo glede na postopanje predsedništva. Predno se je preslo k dnevnemu redu, je opozicija izročila dolgo vrsto glasovanj po imenih. Schönenerer je tudi bil navzoč ter rogovilil in predlagal, da bi se neka prošnja izročila posebni komisiji. Ker se je izjavil podpredsednik pripravnim sprejeti to prošnjo v brzopisni zapisnik, je naprosil Schönenererja, naj določi komisiji čas, do kdaj mora končati poročilo. To je izročilo, da je Schönenererupil: Prosim, da prečitata moj predlog; jaz nisem Javorski...“ itd. Po končanju zopet nekoliko glasovanj po imenih je podpredsednik Kramarž zaključil javno sejo ter izjavil, da se bode v tajni overovil zapisnik zadnje tajne seje. Vsled te izjave je nastal zopet velik hrup mej obstrukcionisti, kateri so stavili protipredloge ter zahtevali poimenično glasovanje, katero se je vršilo ob groznem vrišču obstrukcionistov. Oni so pri vsakem imenu soglasno upili „da“ ali „ne“. Po končanem glasovanju je bila tajna seja.

Dunaj 4. novembra. Predsedstvo poslanske zbornice je izdalo poročilo o avdienciji obeh podpredsednikov pri cesarju, v katerem se poroča, da je cesar izrekel predsedstvu svojo zadovoljnost na vstrajnosti in resnobi, s katero vodi obravnave ter se z njim posvečeval o položaju. Zasebno se poroča, da je cesar izrekel jako ostro sodbo o počenjanu obstrukcije.

Dunaj, 5. novembra. (Izvirno): Seja od sinoči sedmih do desete zjutraj. Nagodba sprejeta v prvem čitanju. Zgodivši se prizori žalostni.

Razno. — Govori se, da namerava vlada v obmejnih nemških krajih na Češkem uvesti izjemno stanje.

Tudi Tirolsko že prešinja prusofilski duh. Dvbojnika poslanca Wolfa so sprejeli nemški Tirolci na shodu v Bolcanu najslavesnejše.

„Reichswehr“ trdi, da hrvaški ban vendarle odstopi.

V šekulskem premogokopu nedaleč od Temesvara se je udrla zemlja in pokopala več delavcev.

V Kaneji na Kreti so obsodili šest morilcev.

Turški konzuli za nekatere grške kraje so dobili nalog, da se povrnejo na svoja prejšnja mesta, sultan pa je še ukazal, da naj se mir sklene definitivno do 3. t. m.

Proračun mesta Dunaja znaša 60,458.430 goldinarjev — s primankljajem 2,373.640 gld. Ta proračun je dvakrat večji nego oni cele kraljevine Srbije in je znatno večji od onega Švedske in Norveške, Švice in Portugalske!

Deželni odbor gorenjeavstrijski je sprožil misel, naj se snidejo zastopniki vseh deželnih odborov na Dunaju, da se dogovore na jednočno postopanje napram davčni reformi. Po določi zakona razdeli se prebitek iz osebne dohodarine mej dežele po razmerju, kolikor plačajo prebivalci dohodarine, tega pa postanejo deležne samo tiste kronovine, katere se odreko pravici, na ta davek naložiti doklade.

Poroča se iz Prage, da je neki visok dostojanstvenik, kateri ima zveze z najuplivenjšimi krogi, rekel: Ako se posreči opoziciji, preprečiti provizorno nagodbo, potem se uvede drug provizorij, namreč provizorno sistiranje.

Bivši predsednik poslanske zbornice dr. Kathrein je dobil iz parlamenta dva dopisa, ki mu sporočata simpatije opozicije in na katerih so podpisani vsi člani levice.

Pater Stojalowski se trudi, da dobi državnozborski mandat umrlega grofa Hompeša.

Utemeljuje neko interpelacijo, je posl. Polony v ogerski posl. zbornici govoril o postopanju avstrijske vlade in dokazoval, da to postopanje ne soglašajo z avstrijsko ustavo in nasprotuje tudi tisti določi ogerske ustave, katera zahteva, da mora biti Avstrija ustavno vladana, dočim vlada še doslej za razne svoje naredbe ni dobila parlamentarne privoljenja.

Raznoterosti.

Indijanska logika — ali: beležka vredno. — Marki of Lorne piše o svojem potovanju tudi sledeče: Bil je strašen mraz. Tesno zaviti v kožuho smo se pehali po ledu. Kar se nam pridruži glavar Indijancev popolnoma gol, le okrog ledij je imel usnjat pas. Prav nič se ni zmenil za hud mraz. Tedaj sem ga vprašal: Glavar, te-li nič ne zebe? — Zakaj neki? — Ker je mrzlo. — Tu pri meni ni hujšega mraza, nego pri tebi. — A pomisli, jaz sem v kožuhu, ti si pa popolnoma gol. Tedaj se je začudil Indijanec: „Če te tako zebe, zakaj pa nimaš na obrazu kožuha? — Ker smo vajeni imeti nepokrit obraz. — Dobro. Potem si misli, da imamo Indijanci povsod obraz, je dejal glavvar in odšel. Veliko povedano v malih besedah!

* **Po amerikaški.** — V Kansas v Ameriki bi se imela položiti železniška proga po sredi jednega sela. Prebivalci sela so se vsled tega nadejali mnogo dobrega od te železnice. Kar pa je nastopilo iznenadenje, da se je prvotni načrt predrugačil in da prelože progo deset milj od sela proč. To je tako zadelo seljake, da so jokali in plakali, naposled pa sklenili, da prestavijo svoje selo tudi 10 milj proč, namreč na prestavljeno železniško progo. Selo je sestavljeno povsem iz lesa in zdaj že podirajo hiše, cerkev in šolo, da jih prepeljejo k progi. Manjše stavbe se kar cele preneso proč. Seljaki so se lotili preseljevanja z vso vneomo, toda iz previdnost postavijo na progi najprej — kolodvor. — No, kaj tacega je mogoče res le v Ameriki.

* **Iz „ugledne“ Italije.** — Iz Genove se poroča z dne 26. pr. m.: V tukajšnjih zaporih so policijsti ubili nekega ujetnika, z imenom Forno. Profesor Lombroso, ki je ubitega preiskal, je dokazal, da je nastopila smrt vsled močnih udarcev v prsa kazneničeva. Bilo je odpuščenih iz službe več visih uradnikov tukajšnje policije in se je proti njim uvedla sodna preiskava. Taki dogodki pravijo pač mnogo našim prijateljem ljubljene Italije. Ljubijo jo pa le vktjub temu!

* **Kdo je izumil dežnik?** — Dežnik, to koristno stvar, so izumili v Kini. V Evropi niso poznali dežnikov do sredine minolega veka. Prvi ga je prinesel v Evropo angleški potnik John Hanway. Prinesel ga je v London, kjer pa so se ljudje toli norčevali iz njega, da je mogel z dežnikom le pod zaščito policije na ulico. Ljudje so ga zmerjali norcem ter so mu žvižgali. Jako so se upirali dežniku tudi v Parizu in tudi v drugih mestih. In vendar je zaničevani dežnik premagal predsotke in danes ga ima že vsak hribovski kmet.

* **Kako Indijanci snubijo?** — V Indijanih je ljubezen slabost, katere se sramuje pravi indijanski junak, radi tega skriva ta čut in ga javi k večjemu luni ali veliki samoli puščave. Tudi deklici jo pove, da čuti enako tudi ona zanj. Toda tedaj gresta oba v luni ven v puščavo Prerije in se zmenita v besedah, katere narekava indijanski bog ljubezni.

Ako pa se pripeti, da se unatae več mladeničev za jedno in isto lepoticu, gre pa stvar drugače. Indijanski fantje — in radi tega jim vsa čast pred našimi fanti — se kar nič ne tepo in ne pobijajo radi ene deklina, marveč oni ukrenejo tako: vsi oni, ki ljubijo jednega in istega dekleta, ležejo zvečer na trebuh okoli kože, v kateri biva izvoljenka, seveda v toliki daljavi, da se ne vidijo drug drugzega. Potem stopi dekle pred kočo in v tem hipu planejo vsi h krati k njej in jo hočejo ugrabiti. Kdor jo ugrabi prvi, njegova je, ako je namreč oni, katerega i ona mara. Ako pa ni pravi, tedaj mu prilozijo lahko zausnico in fant odstopi. Potem se ceromonija ponavlja tako dolgo, da pride na vrsto pravi, in drugi odlazijo. Ta način snubitve bi ne bil napačen tudi pri nas in veliko lepše bi se vedno bilo, da fantje ležejo na trebuh pred kočo svoje izvoljenke, nego da bi se klali med seboj radi nje. Seveda pri nas bi v največ slučajih hotel stopiti pred kočo mesto dekleta — njen oče in bi si izbiral „pravega“; v toliko smo mi

bolj „civilizovani“ od Indijanov. — Pa še nekaj o indijanskih zakonskih zadevah. V Indiji se nezvestoba zakonske žene kaznuje na čuden način. Sioux-Indijanci prekoljejo nezvesti ženi nos, in nahaja se ondi žen, ki imajo po petkrat in šestkrat preklane nosove. „Ed.“

Narodno gospodarstvo.

Pravila za krmljenje. — Vsak živinorejec naj se ravna po naslednjih navodilih:

1. Pri majhnem delu pokladaj konjem trikrat na dan; tega pravila se drži tudi tedaj, kadar brez posla v hlevu stojé. Pri težkem delu, h kateremu prištevamo tudi hitro vožnjo, jih moraš nakrmiti 4—5 krat. Tudi žrebetom polagaj 4—5krat na dan. Za nedelavne vole in za molzne krave zadošča dvakratno dnevno krmljenje, katero pa naj obstoji iz več delov. Delavne vole in pitalna goveda napasi trikrat v dnevno; zadnjim tudi ugaja štirikratno krmljenje. Ovce nakrmi 2—3krat v preteku enega dne. Navadnim prasice m polagaj trikrat, malim pujskom, doječim prasicam in pitalnim svinjam pa celó 4—5krat na dan.

2. Pripravljena in zeló vodena klaja se hitreje prebavi, kakor trda in suha, torej jo češče pokladaj.

3. Krmo polagaj vsak dan ob določenem času. Prebavila se navadijo na določen čas, in tedaj krmivo najbolj izkoristijo. Natančnost je velikega pomena za to, da se živina dobro razvija in zdrava ohrani. Če krmiš živino pred določenim časom, tedaj se ni lačna ter brska in poriva klajo sem ter tja, nekoliko je, ostalo pa samo naslini. Če jo pustiš predolgo čakati, prehlavno žre, premalo žveči, si pokvari želodec in naposled zboli.

4. Prvič pokladaj slabjšo krmo, kasneje pa boljšo. Lahko prebavno klajo dajaj spočetka, zatem se le krmi težko prebavno; lahko prebavna potrebuje namreč manj redilnih sokov za izsrkovanje hraniva, kakor težko prebavna. Pokladaj torej prvič kuhano in poparjeno krmivo, korenje, otrobovo vodo, sploh bolj vodeno krmo, kasneje pa suho in trdo.

5. Krmi, kolikor mogoče, enako klajo v enaki meri.

6. Ne dajaj hkratu preveč piče; vsako krmljenje razdeli na več delov. To pravilo velja osobito, ako pokladaš seno, slamo, svežo travo, perje itd.

7. Dokler živinče ne pojé prvega dela, tako dolgo mu ne pokladaj drugega. Gorko, povoinano in nasiljeno krmo žival zametuje.

8. Klaja ne sme biti blatna ali pomešana s peskom in prstjo. Jasli in korita naj bodo vedno snažne in čiste. Iz nečiste posode živina slabo žre in klajo celó popolnoma zametuje.

9. Nikdar ne napajaj med krmljenjem. Voda namreč razpodi in raztanjša prebavljajoče sokove, a raztanjšani ne morejo svojega posla natanko opravljati. Konje in goveda napoji še le takrat, ko si jih nakrmil s suho klajo.

10. Prehod od edne krme na drugo, različno, se mora polagoma vršiti.

11. Po krmljenju potrebuje živina počitka, zlasti kadar pokladaš zeló obimovito (obilno) klajo (seno, slamo itd.) Počitek namreč pospešuje prebavljanje; napačno je mnenje, da živina pri hoji hitreje prebavlja, kakor pri počitku. Ako moraš konja precej po krmljenju zapreči, vozi nekoliko časa le korakoma. Govedu moraš privoščiti časa za prebavljanje in za prežvekovanje; čim več suhe krme požre, tem dalje prežvekuje. Nikoli ne smeš delati z voli takoj po krmljenju.

12. Na večer vrzi v gare konjem nekoliko sena, govedi pa slame. S tem si žival želodec napolni, ali kakor pravimo, popolnoma nasiti. Sploh ima žival ponoči dovolj časa, da prebavi tudi bolj obimovito klajo, zlasti ako si jo krmil podnevu z manj prostorno klajo. „Kmetovalec“.

Umetni gnoj se enakomerno raztrese po deteljšču na dva načina, in sicer z roko in s strojem. Trosenje s strojem je najboljše, ker stroj skrbi za enakomerno delo. Trosenje z roko je pa reč vaje, kakor

ročna setev, dasi trosenja gnojil ni treba vršili s tisto natančnostjo kakor setev. Enakomernije morete delo zvršiti, če gnojila tik pred porabo pomešate s prstjo in potem to zmes po možnosti enakomerno raztrosite. — Stroji za trosenje gnoja so zbog svoje visoke cene umestni le na velikih posestvih.

Čebelarški shod je sklicala c. kr. kmetijska družba kranjska na dan 8. novembra t. l. v Ljubljano, da se kaj ukrene proti silno razširjajoči se gnjili zalegi, in da se ustanovi deželno čebelarško društvo.

Književnost.

Slovensko-ruska slovnica in ročni rusko-slovenski slovar izideta gotovo meseca decembra, ker delo je zakasnelo deloma radi zadržljivosti korektur, katere moramo pošiljati g. avtorju v Rusijo in deloma tudi radi tehniških ovir. Ta knjiga bode krasno novoletno darilo slovenskemu narodu, za kar gre vsa hvala neutrudnemu sestavitelju g. prof. Hostniku.

„Nada“. — Prejeli smo 21. št. sarajevske krasne „Nade“, ki je prinesla več izvornih slik iz Podgorja na Štajerskem. V isti številki smo čitali tudi kratek ali točen življenjepis našega velikega učenjaka Jerneja Kopitarja. — Na sploh moramo reči, da „Nada“ jako pozorno beleži vse znamenite, še kulturne pojave v slovanskem svetu, zlasti med Jugoslovani. — Mnoga društva na Slovenskem še nimajo tega lista. Priporočamo jim ga. Stane le 6 gld. na leto! Vsa Italija nima enakega lista!

Razpošiljanje knjig družbe sv. Mohorja. Letošnje knjige družbe sv. Mohorja so se začele razpošiljati dne 18. oktobra. Škofije in kraji jih dobijo po tej vrsti: Razni kraji, poreška, senjska, zagrebška, somboteljska, sekovska, krška škofija, Amerika in Afrika, lavantinska, ljubljanska, goriska, tržaska škofija. Vse častite gospode poverjenike, ki dobivajo knjige po železnici, prijazno prosimo, naj tukoj po sprejemu naznanila („avis“) pošljejo po knjige na dotično železniško postajo, da ne bode mnogih nepotrebnih reklamacij in pisarij. — One čast. g. poverjenike, ki prejemaajo knjige v tiskarni družbe sv. Mohorja, nujno prosimo, naj blagovoljijo takoj poslati po knjige, da zavoji prej ko mogoče pridejo s pota. Odbor

Gospod profesor Jož. Stritar je za Mohorjevo družbo zopet priredil leposlovno zbirko, obstoječo iz domačih pesmij, dveh igrokazov in jedne povesti, ki ima iziti v podobni opravi, kakor svoj čas istega pisatelja knjižnica „Pod Lipo“.

Durch Bosnien-Hercegovina kreuz und quer. — Von Heinrich Renner-Illustrirt von W. L. Arndt u E. Arndt-Ceplin. Zweite, in Wort und Bild ergänzte und vermehrte Auflage. Berlin 1897. Str. 568 v veliki 8°. — To je naslov krasni, z največjo skrbnostjo in eleganco izgotovljeni knjigi, katere mora biti vesel vsak prijatelj prezanimive Bosne in Hercegovine, ki ima še lepo prihodnost pred seboj. — Knjiga je pisana živahno, vedno zanimivo, vsaka vrsta zadovoljuje čitateljevo radovednost in ga vsodbujaja k nadaljnemu čitanju. Pisatelj je sam prepotoval deželo; vse je sam videl in doživel, kar popisuje. Ob enem pa je knjiga nadahnjena z vzvišenim spoštovanjem do naroda, ki biva v teh dveh deželah; in z veliko ljubeznijo govori o šegah in navadah, o jeziku, o narodnem pesništvu tega naroda. Skratka: Knjiga je pisana takó, da si boljše ne moremo želiti.

Knjigo krasi 54 velikih slik na celi strani in nad 300 slik v berilu. Slikarja sta oba umetnika prve vrste, velezasluzna za upoznavanja Bosne in Hercegovine z zunanjim svetom. In vse slike so krasno, umetniški izdelane, kar je berilu kakor živo dopolnilo. Dodan je tudi zemljevid Bosne in Hercegovine. — Cena nam ni znana. Založnik pa je: Dietrich Reiner (Ernst Vohsen) v Berlinu; sicer jo preskrbi vsak knjigar.

Loterijske številke.

30. oktobra:					
Dunaj	3	73	14	67	61
Gradec	57	85	82	31	65
6. novembra:					
Trst	87	61	68	21	26
Linc	73	41	22	23	60

Dunajska borza

8. novembra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102	gld.	35	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	"	20	"
Avstrijska zlata renta	123	"	05	"
Avstrijska kronska renta 4%	101	"	90	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	10	"
Ogerska kronska renta 4%	99	"	90	"
Avstro-ogerske bančne delnice	951	"	—	"
Kreditne delnice	351	"	60	"
London vista	119	"	70	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	82 1/2	"
20 mark	11	"	76	"
20 frankov	9	"	53 1/2	"
Italijanske lire	45	"	20	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Tržne cene.

		za 100 kilov	
Kava:		gld.	do
Santos	110	—	130
Sandomingo	150	—	—
Java	145	—	164
Portorico	145	—	—
Moka	180	—	—
Sladkor	36 1/2	—	37 1/2
Špeli	52	—	56
Petrolij v sodu	18 3/4	—	—
v zaboju	6	—	—
Maslo surovo	75	—	—
kuhano	85	—	—

Moka: Ogerska.

št. 0 gld.	20	št. 1 gld.	20	št. 2 gld.	19	70,
3	19	4	18	5	18	60,
		št. 6 gld.		17		70.

Otrobi debele	gld.	4	60	do	5	20
drobne	4	30	—	4	80	—
Turšica navadna	5	30	—	6	30	—
Oves	6	80	—	7	80	—

P. n.

Vsojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da imam zalogo

pravega ljubljanskega kislega zelja, katero prodajam v zabojih od 25, 50 in 100 kg. po zmerni ceni.

Zelje priporočam kolikor zasebnim rodbinam toliko tudi gg. gostilničarjem in prodajalničarjem.

Za obila naročila se priporoča udani

Ivan Reja,

Gostilna „pri golobu“ v vojaški ulici št. 7 v Gorici.

283

Zdravnik
Dr. M. Keršovani
ordinuje v lastni hiši
v ulici Barzellini h. št. 2.

Ed. Pavlin v Gorici

v Nunskih ulicah
št. 10
nasproti gostilni
„Belega zajca“.

Usoja si priporočati preč. duhovščini in slavnobčinstvu svojo

veliko zalogo nagrobnih vencev

vsake vrste, kakor tudi biserne; rož za cerkev, palm, cvetkov za nove maše in poroke, voščeni sveč, križme, čevlje, nogovice, rakev (truge) vsake velikosti, zlatih črk i. t. d

Vse po nizkih cenah!!!

Ivan Drufovka

trgovec v Gorici na Travniku
ima zalogo vsakovrstnega blaga
in čevljarskih potrebščin.

Podružnica za usnje, železnino in razno blago v Sežani.

Postrežba kolikor le mogoče točna. Naročila z dežele izvršujejo se z največjo skrbnostjo.

Cene zmerno.